

POSUDEK OPONENTA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Jméno a příjmení studenta/ky: Kristína Kubalová

Název bakalářské práce: Restaurování *Květinového zátiší podle Anny Peters*

Studijní obor/specializace: Restaurování a konzervace děl hmotného kulturního dědictví/
Umělecká a umělecko-řemeslná díla na papírových, textilních, pergamenových podložkách a polychromované objekty z papírmašé/ Ateliér restaurování uměleckých děl na papíru

Vedoucí práce: Mgr. Art. Luboš Machačko, ArtD.

Jméno a příjmení oponenta/email: PhDr. Veronika Knedlíková Wanková, PhD.,
vknedlikova@gmail.com

Naplnění zadání práce

Bakalářskou práci Kristíny Kubalové hodnotím nejen na základě předloženého textu, ale i na základě dokumentace samotného restaurátorského zákroku. Studentka prokázala, že je schopna využít teoretických poznatků a praktických dovedností získaných během studia ke zpracování předložené bakalářské práce. Jejím cílem bylo restaurování *Květinového zátiší* ze sbírky Vlastivědného muzea v Olomouci tak, aby si dílo zachovalo své fyzické i estetické vlastnosti. Tento záměr byl bezesporu naplněn. Práce se zabývala restaurováním barevné vrstvy díla, konsolidací papírové podložky, odstraněním podlepu (plátna), retuší i rámem.

Bakalářská práce je logicky členěna na úvod, popis a identifikaci díla, popis stavu díla před restaurováním, průzkum díla s uvedením neinvazivních a invazivních metod. Dále pak obsahuje vyhodnocení průzkumu, kulturně-historický průzkum, restaurátorský záměr, popis postupu restaurátorských prací a seznamy materiálů a chemikálií. Dále pokračuje doporučenými podmínkami uložení díla, závěrem, seznamem literatury, symbolů a zkratk, tabulek, textovými a obrazovými přílohami. Členění bakalářské práce odpovídá požadavkům na závěrečnou práci příslušného oboru včetně fotografické dokumentace postupu prací. Práce obsahuje dostatek obrazových i textových příloh.

A B C D E F

Odborná úroveň práce

Předložená bakalářská práce splňuje požadavky na její úspěšné obhájení. Zvolené výzkumné metody odpovídají stanoveným požadavkům na adekvátní restaurátorský zákrok. Studentka

řádně vysvětlila konkrétní metodologické přístupy. Metody, které použila v rámci restaurátorského zásahu byly podloženy invazivním i neinvazivním průzkumem. V rámci umělecko-kulturního kontextu se zabývala uměleckou činností Anny Peters, což pomohlo restaurované dílo chápat v rámci kontextu dalších děl. Kvalita doprovodných fotografií dostatečně monitoruje jednotlivé fáze restaurátorského zásahu. Snad bych jen ještě doplnila jednu fotografii v běžném osvětlení i v UV luminiscenci po částečném sejmutí lakových vrstev. Drobným nedostatkem jsou chybějící jednotky na str. 17: „Rozměry rámu jsou 670 × 560 × 22 (v × š × h).“

V závěru bakalářské práce se uvádí: „Cílem bakalářské práce bylo poskytnout čtenáři náhled do restaurátorského zásahu co nejsrozumitelnějším způsobem.“ Předpokládám však, že hlavním cílem bylo restaurování daného díla.

A B C D E F

Metodická úroveň práce, kvalita práce s literaturou a prameny

Zvolené výzkumné metody v rámci bakalářské práce odpovídaly požadavkům na přiměřenost restaurátorského zásahu. Jednotlivé restaurátorské kroky byly dostatečně dokumentovány. Rozhodnutím k provedení zákroků předcházela příslušná analýza a zvážení všech dostupných možností. Studentka současně pracovala s širokým spektrem literatury. Zjistila zajímavé souvislosti restaurovaného zátiší s ostatními litografiemi i přiblížila životní a uměleckou cestu Anny Peters. Studentka se kriticky zabývala problematikou odstraňování lakových vrstev a dbala na to, aby nedošlo k přečištění díla, nebo dokonce k poškození jeho barevné vrstvy. Pár poznámek: – Při uvádění *tissue cleaning* bych uvedla odkaz na literaturu již na str. 29. Odkaz na literaturu se nachází na str. 36, ale zvážila bych i jednu citaci umístit k prvnímu zmínění této metody. – V rámci restaurování uměleckých děl se běžně mluví o použití stripů, možná bych pro přesnost alespoň do závorky formulovala, co ten strip je. – Nepřesná formulace: „Zde její otec pracoval pro královnu Olgu.“ Str. 30 Jakého království? – V rámci doporučených podmínek uložení díla se zmiňuje: „Při trvalém vystavování je doporučena vyšší teplota, tj. 19–21 °C.“ Dle poznatků o degradaci papíru se ale všeobecně nedoporučuje žádné trvalé vystavování uměleckých děl na papíře. Celkově formulace odstavce k dodržování teplot působí zmatečným dojmem. Také v rámci intenzity osvětlení by bylo vhodné např. zmínit světelný životopis papírových objektů, který by byl vhodný

nebo doporučitelný pro instituci typu Vlastivědné muzeum. Dále studentka pokračuje uvedením koncentrace polutantů v ovzduší. To je sice zajímavé, ale nijak nevysvětluje, jak souvisí s uchováváním díla nebo s metodikou, jak dílo před polutanty chránit. Studentka by doporučené podmínky uložení díla měla jasně formulovat a podat v této samostatné kapitole přehledně, aby jakýkoliv pracovník muzea dle těchto doporučení mohl postupovat a nevznikaly by zbytečné nejasnosti. Proto bych doporučovala přesnější formulace s důrazem na skutečnost, pro jaký materiál jsou tyto podmínky stanovovány.

A B C D E F

Formální úprava bakalářské práce a její jazyková úroveň

Studentka dodržela akademické standardy pro formální úpravu bakalářské práce. Práce je čtivá, i když obsahuje pravopisné chyby, překlepy a gramatické chyby. Text práce byl většinou srozumitelný a její dělení bylo jasně strukturované. Odbornou terminologii studentka většinou řádně vysvětlila a konzistentně používala v celé práci. Jako příklad nedostatků uvádím pár citací z textu: „*Samotná grafika představuje kytici na světle hnědém pozadí, laděné do teplých barev.*“ Str. 16; příliš složitě vyjádření: „*Přestože se obraz nepodařilo dohledat pátráním v rámci dostupných internetových zdrojů byly nalezeny další totožné litografie s restaurovaným dílem v rámci bakalářské práce.*“ str. 32; „*Vyobrazené motýly jsou oproti těm na restaurované litografii spíše ve žlutých barvách.*“ Str. 32; část věty nedokončena: „*Litografie na papírové podložce podlepené plátnem*“ Str. 33; „*Tato technika byla zvolena jako nejšetrnější technika.*“ Str. 36; „*Lepenky se tak stali pevnější...*“ Str. 40; „*Pšeniční škrob*“ Str. 45.

Proč je u např. Isopropanolu uveden chemický vzorec a u Toluenu ne (10.2. Použité chemikálie)? Příště bych se vyhnula formulaci „*Lze říci, že restaurátorské práce byly úspěšné*“ Str. 48 – je nic neříkající, spíše bych zdůraznila adekvátnost restaurátorských prací, respekt k povrchovým vlastnostem barevných vrstev nebo vlastnostem papírové podložky apod. Taktéž v závěru bakalářské práce se uvádí: „*Stanovené cíle bakalářské práce byly splněny.*“ I když v předchozím odstavci se píše, že cílem bylo nalézt původní obraz, který nebyl nalezen.

V rámci grafické přílohy jsou poměrně nelogicky číslovány nákresy: Nákres 1 dole a nad ním

Nákres 2.

A B C D E F

Další připomínky/dotazy

„Retuš byla provedená na místech ztrát papírové podložky a na místech s chybějící nebo poškozenou barevnou vrstvou.“ Str. 40 – Jak byla retuš izolována od originálu, když byla vyhotovena i na místech s poškozenou barevnou vrstvou, tedy ne na doplňcích? Nejasná je tato formulace: „Retušovány byly také oblasti reziduí nečistot, které se nepodařilo odstranit.“ Při tomto popisu je těžké si představit, o jaká místa se jednalo. Je to velmi zavádějící a vytváří to dojem zmatku. Tedy, že není jasně odlišen originál od druhotného zásahu. Bylo by vhodné odkázat např. na nákres objektu, o jaká místa se jednalo, aby pozdější badatel/restaurátor snadněji rozlišil zásah restaurátora od originálu.

Závěrečné hodnocení oponenta

Předloženou bakalářskou práci i přes některé výtky hodnotím jako velmi cennou. Restaurátorský zásah byl proveden s respektem k původnosti díla i rámu. Studentka se nesnažila dílo vyčistit tak, aby na něm nebyla žádná skvrna. Míra jeho dočištění přesně odpovídá citlivému zákroku restaurátora, který správně zhodnotil benefity a úskalí dalšího pokračování v čištění. Jako největší slabinu práce považuji kapitolu věnující se doporučeným podmínkám uložení. Kvůli ní navrhuji hodnocení výborně mínus.

A B C D E F

Pro hodnocení použijte následující stupně

A	☒ B	C	D	E	F
výborně	výborně mínus	velmi dobře	velmi dobře mínus	dobře	Nevyhověl (nelze doporučit k obhajobě)

V Praze Datum: 29.8.2024

Podpis oponenta: